

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i Statsvetenskap

Political Science

1. Beslut

Denna allmänna studieplan för utbildning på forskarnivå i statsvetenskap är fastställd av samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden vid Stockholms universitet 2012-04-03, och reviderad 2018-01-23. Allmänna bestämmelser rörande utbildning på forskarnivå återfinns i Höskoleförordningen.

Den allmänna studieplanen gäller från och med 2018-01-23.

2. Ämnesbeskrivning

Statsvetenskap är det vetenskapliga studiet av politik. Inom ämnet studeras bland annat normativa principer och politiska grundbegrepp, exempelvis makt, demokrati, legitimitet och kön; politiska aktörer, praktiker och institutioner i Sverige och andra länder; den offentliga förvaltningens organisering och roll i samhällslivet; och internationell politik innefattande både statliga och icke-statliga aktörer och processer.

3. Utbildningens mål

Utbildning på forskarnivå i statsvetenskap kan avslutas med licentiatexamen eller doktorsexamen.

3.1 Doktorsexamen

Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning om 240 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå.

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom statsvetenskap och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet

Områdesnämnden för humanvetenskap

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden:

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap,
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling)

För doktorsexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

3.2 Licentiatexamen

Licentiatexamen uppnås antingen efter att doktoranden fullgjort en utbildning om minst 120 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå, eller efter att doktoranden fullgjort en del om minst 120 högskolepoäng av en utbildning som skall avslutas med doktorsexamen, om högskolan beslutar att en sådan licentiatexamen kan ges vid högskolan.

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom statsvetenskap, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet. visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och

- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Vetenskaplig uppsats

För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

4. Behörighet och förkunskapskrav

4.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

4.2 Särskild behörighet

För att erhålla särskild behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå i statsvetenskap ska den sökande uppfylla fyra villkor:

- genomgången högskoleutbildning om 150 högskolepoäng, innefattande studier på avancerad nivå om minst 60 högskolepoäng, i ämnet statsvetenskap eller motsvarande utbildning,

- godkänt självständigt arbete (uppsats) om minst 15 högskolepoäng i ämnet statsvetenskap,
- genomgången högskoleutbildning i för utbildningen relevanta ämnen om ytterligare 90 högskolepoäng, samt
- ha kunskaper i engelska motsvarande minst 550 credits på ett Test of English as a Foreign Language (TOEFL).

I fall motsvarandebedömning av behörigheten behövs bereds detta av studierektor, och beslut fattas av Institutionsstyrelsen.

5. Utlysning och antagningsförfarande

Utbildning på forskarnivå ges i den omfattning tillgängliga resurser medger. Information om antagning till utbildning på forskarnivå annonseras rutinemässigt på institutionens hemsida.

Antagning till utbildning på forskarnivå kan ske två gånger per år. Beslut om antagning fattas av institutionsstyrelsen. Sista ansökningsdagar är 6 februari och 15 november varje år, förutsatt att platser i utbildningen på forskarnivå utlyses. Vid antagningstillfället under våren sker antagning till de av institutionen finansierade platserna i forskarutbildningen. Antagning av externfinansierade doktorander kan också ske vid detta tillfälle. Vid antagningstillfället under hösten sker enbart antagning av externfinansierade doktorander. Beslut om antagning av doktorand med annan finansiering än doktorandtjänst fattas av fakultetsnämnden. Vid antagningstillfället under våren meddelas beslut om antagning senast under första halvan av juni samma år och studierna på forskarnivå påbörjas under höstterminen. Vid antagningstillfället under hösten meddelas beslut om antagning senast i mitten av december och studierna på forskarnivå påbörjas under vårterminen.

Före beslut om antagning ska institutionen ombesörja att en plan för finansiering fastställs. Finansieringsplanen skall undertecknas av den blivande doktoranden, handledare och prefekten, samt i förekommande fall av den externa finansiären. Finansieringsplanen ska även framgå av/bifogas den individuella studieplanen.

Ansökan sker via universitetets rekryteringssystem och nås på www.su.se. Ansökan skall vara utformad enligt anvisningarna i rekryteringssystemet och innehålla uppgifter om högsta examen, övriga examina, nuvarande sysselsättning, språkkunskaper, referenser, och övrig information som efterfrågas. Den som söker till utbildning på forskarnivå i statsvetenskap skall till ansökan bilägga följande (på svenska, engelska, norska eller danska):

1. Vidimerade kopior av betyg och alla åberopade merithandlingar, inklusive uppsatser, artiklar, rapporter och andra vetenskapliga arbeten.

2. En skiss som redogör för planerad forskning/forskningsinriktning. Den skall ange huvudsaklig inriktning, tänkbart avhandlingsämne, samt helst också en precisering av möjligt forskningsproblem, teori, metod och material. Denna skiss är inte bindande utan kan revideras under forskningsprocessens gång.
3. Namn på två akademiska referenser.

5.1 Bedömningsgrunder och urvalskriterier

Antagningen bereds av en utsedd antagningskommitté. Rangordning av sökande som uppfyller kraven för grundläggande och särskild behörighet görs med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. De bedömningsgrunder som tillämpas vid urvalet är följande:

1. Kvaliteten i de tidigare arbeten som skrivits (exempelvis uppsatser, artiklar och rapporter):
 - * empirisk substans
 - * självständighet i uppläggning och analys,
 - * klar forskningsdesign, dvs. tydligt forskningsproblem, tydliga frågeställningar, välmotiverade avgränsningar, uttrycklig teoranknytning och metodologisk medvetenhet.
2. Prognos för att avhandlingsarbetet slutförs inom avsedd tid:
 - * Tidigare visad förmåga att hålla givna tidsramar,
 - * Problemformulering och stringens i forskningsplan.

IS beslutar om antagning till utbildning på forskarnivå

Varken beslutet om att anta någon till utbildning på forskarnivå eller att anställa någon som doktorand går att överklaga.

Mer utförlig information om antagningsprocessen finns beskriven på institutionens hemsida.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildningen på forskarnivå i statsvetenskap är upplagd så att studierna normalt kräver fyra år för heltidsstuderande. Studierna kan också utformas så att de kan klaras av på deltid inom högst åtta år. Institutionen har ingen särskild antagning till licentiatutbildning, utan licentiatexamen kan utgöra ett led i doktorsexamen. Institutionen ger utbildning i form av kurser, seminarier och handledning för avhandlingsarbete. Utbildningens omfattning uttrycks i högskolepoäng, varvid ett års heltidsstudier anses motsvara 60 högskolepoäng. Doktorsexamen i dess helhet utgör 240 högskolepoäng. Licentiatexamen omfattar sammanlagt 120 högskolepoäng.

För doktorsexamen fordras:

- kurser motsvarande 75 högskolepoäng,
- 165 högskolepoäng för det egna forskningsarbete som redovisas i avhandling,
- muntligt försvar av vetenskaplig avhandling vid offentlig disputation, samt godkänd vetenskaplig avhandling.

För licentiatexamen fordras:

- kurser motsvarande 45 högskolepoäng,
- 75 högskolepoäng för det egna forskningsarbete som redovisas i vetenskaplig uppsats,
- försvar av vetenskaplig uppsats vid seminarium, samt
- godkänd vetenskaplig uppsats.

Samtliga doktorander som antas till utbildning på forskarnivå i statsvetenskap ska följa föreliggande allmänna studieplan. Eventuella samarbeten i form av cotutelle, enskild doktorands deltagande i forskarskola eller externfinansierade projekt kan endast påverka de individuella skillnaderna i utbildningen som dokumenteras i den individuella studieplanen.

Detaljer i studiernas uppläggning bestäms under punkt 6.3 samt i den individuella studieplanen.

Seminarier

Forskarstuderande uppmuntras att under den tid som avhandlingsarbetet pågår aktivt delta i institutionens allmänna seminarium, samt i något eller några av de forskningsseminarier som är knutna till institutionens forskningsprofiler.

Rutiner för studie- och yrkesorientering

Studie- och yrkesorientering sker fortlöpande under utbildningen på forskarnivå genom samtal med handledningsgruppen och handledarna, genom alumnverksamhet, genom karriärdag för doktorander som anordnas av fakulteten, samt i återkommande utvecklingssamtal med studierektorn i forskarutbildningen eller institutionsledningen

6.1 Individuell studieplan

Individuella studieplaner ska upprättas för samtliga aktiva doktorander i statsvetenskap. Studieplanen utformas av handledare och doktorand senast tre månader efter antagning till utbildning på forskarnivå. Den skall innehålla beskrivning av och tidsplan för forskningsuppgiften, tilltänkta kurser och planerade forskningsvistelser vid utländska

lärosäten. Den skall innehålla en arbetsplan med konkreta och kortsiktiga delmål för ett år i taget. Finansieringsform/-plan skall framgå av studieplanen. Den individuella studieplanen skall följas upp minst en gång varje år. Planen fastställs av institutstyrelsen efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Bestämmelser för behållande av resurser

Forskarstuderande har rätt att behålla studiefinansiering, handledning och andra resurser om hon/han följer sin individuella studieplan. Vid avvikelser från denna, bör doktoranden och handledaren diskutera om det medför att den ursprungliga studieplanen måste revideras. Resurserna får inte dras in för tid då doktoranden är anställd som doktorand. Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, kan fakultetsnämnden besluta att omförordnande på doktorandtjänst inte skall ske (Högskoleförordningen kapitel 6).

Doktoranden har rätt till förlängning av tidsplanen om särskilda skäl föreligger, såsom ledighet på grund av sjukdom, tjänstgöring inom totalförsvaret eller förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet.

6.2 Handledning och andra resurser

För varje doktorand skall utses två eller flera handledare (varav minst en har genomgått forskarhandledarutbildning). En av dessa utses till huvudhandledare. Under det första läsåret deltar de nyantagna doktoranderna i en särskild handledningsgrupp med återkommande seminarieverksamhet där tre-fyra av institutionens disputerade lärare ingår och ansvarar för handledningen gemensamt. Under detta år är studierektor i forskarutbildningen formellt huvudhandledare och ytterligare en av institutionens forskare är handledare. En doktorand som begär det har rätt att byta handledare.

Mot slutet av första läsåret och då en avhandlingsplan seminariebehandlats utses en permanent huvudhandledare och minst en handledare till varje doktorand. Då handledare utsetts bör handledare och doktorand klargöra sina förväntningar på varandra och enas om former för handledningsarbetet. Doktorandens rätt till handledning preciseras ytterligare i institutionens Tillämpningsföreskrifter för utbildning på forskarnivå. Beslut om handledare kan ändras på begäran av handledare eller doktorand, eller av andra skäl.

Handledningsgruppen/handledaren skall ge den studerande råd och anvisningar för hur specialkurser skall väljas och för hur avhandlingsarbetet skall inriktas, planeras och genomföras. Forskarstuderande skall genom regelbundna kontakter hålla handledaren underrättad om arbetets fortskridande samt inhämta råd om den vidare upplägningen.

Studierektorn i forskarutbildningen ansvarar för att under den första terminen informera de nyantagna doktoranderna om forskarutbildningens villkor och anställningsförhållanden

6.3 Kurser och examination

Inom forskarutbildningen läser doktoranden 75 högskolepoäng forskarutbildningskurser. Kurser på forskarnivå består av både obligatoriska (52.5 högskolepoäng) och icke-obligatoriska kurser (22.5 högskolepoäng) varav de senare väljs i samråd med handledare. Kurserna i forskarutbildningen är till övervägande del metodkurser samt kurser syftande till både djup och bred ämneskunskap. Obligatoriska kurser läses huvudsakligen under första året. Kurserna doktoranderna läser är: Statsvetenskapliga forskningsproblem, (7,5 hp), Statsvetenskapliga forskningsfält (15 hp), Metodkurs, (15hp), Metod i praktiken, (7,5 hp). Doktoranderna läser även icke-poänggivande obligatoriska kurser. Vilket är Handledningsgrupp och Introduktion till Universitetspedagogik.

6.3.1 Tillgodoräknande

Forskarstuderande kan ansöka om tillgodoräknande i forskarutbildningen av motsvarande godkända kurser på avancerad- eller doktorandnivå. Om kurser från mastersnivå tillgodoräknas dras en veckas finansiering av per 1,5 tillgodoräknade högskolepoäng. Ytterligare information kring tillgodoräknande avräkning finns i Tillämpningsföreskrifterna för utbildning på forskarnivå

6.3.2 Övriga obligatoriska moment

I forskarutbildningen ingår ytterligare obligatoriska moment som inte genererar högskolepoäng:

- 1) Ett avhandlingsplanseminarium: I slutet på första läsåret presenteras en avhandlingsplan av doktoranden.
- 2) Ett mittseminarium: När ungefär halva avhandlingsarbetet är färdig presenteras en text som innehåller utkast till delar av avhandlingen.
- 3) Ett slutseminarium: Vid slutseminariet presenteras i princip hela manuskriptet till avhandlingen.

6.4 Doktorsavhandling och disputation

Avhandlingen skall dokumentera doktorandens förmåga till vetenskaplig metodik och redovisning samt skicklighet att självständigt behandla ett vetenskapligt problem.

Avhandlingen skall antingen utformas som ett enhetligt och sammanhängande vetenskapligt verk (en monografiavhandling), eller bestå av ett antal vetenskapliga artiklar, som den studerande författat, tillsammans med en ”kappa” (en sammanläggningsavhandling). Krav på kvalitet och omfattning av forskningsinsatsen skiljer sig inte mellan de två formerna. Avhandlingen skall motsvara 165 högskolepoäng i utbildningen på forskarnivå.

Doktorsavhandlingen får skrivas på svenska eller engelska. Avhandlingen ska både ha en svensk och engelsk sammanfattning. En sammanläggningsavhandling bör innehålla ett antal uppsatser med vardera en kvalitet och omfång som motsvarar en artikel för publicering i en refereegranskad tidskrift. I likhet med de fall där vetenskaplig avhandling författats av två eller fler personer gemensamt, skall i de fall andra än avhandlingsförfattaren bidragit till en eller flera uppsatser, den enskilde doktorandens insatser sammanlagt motsvara 165 högskolepoäng och insatserna kunna särskiljas. (Se vidare ”Riktlinjer för sammanläggningsavhandlingar”/”Guidelines for compilation thesis” på institutionens hemsida¹.

Doktorsavhandling skall muntligen försvaras vid offentlig disputation och åsätts något av betygen godkänd eller underkänd. Disputationen får hållas på svenska eller engelska. Vid betygssättningen tas hänsyn såväl till innehållet i avhandlingen som till försvar av denna.

Opponent och betygsnämndens ledamöter utses av fakultetsnämnden. Bestämmelser angående betygsnämnd m.m. finns i Högskoleförordningen kapitel 6., i anvisningar utfärdade av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden, samt i Stockholms universitets regelverk².

6.5 Licentiatuppsats och licentiatseminarium

Den vetenskapliga uppsatsen skall vid ett seminarium som äger rum på terminstid granskas av opponent med lägst doktorsexamen och som har goda kunskaper om för uppsatsen väsentliga ämnesområden och metoder. Uppsatsen får skrivas på svenska eller engelska och ska både ha en svensk och engelsk sammanfattning. Uppsatsen skall ha funnits tillgänglig på institutionen och universitetsbiblioteket minst två terminsveckor innan seminariet äger rum. Meddelande om att uppsatsen skall behandlas skall sändas till övriga statsvetenskapliga institutioner vid landets universitet och högskolor.

Betyg på uppsatsen bestäms av en betygsnämnd bestående av tre ledamöter som ska ha lägst doktorskompetens och minst en ledamot med professorskompetens. Opponent och betygsnämnd utses av institutionsstyrelsen på förslag av närmast berörd professor. Som betyg på kurser och uppsats används något av uttrycken godkänd och underkänd. Betyg på uppsatsen skall anmälas till fakultetsnämnden.

I övrigt gäller i tillämpliga delar samma bestämmelser för licentiatexamen som för utbildningen på forskarnivå i stort.

¹ www.statsvet.su.se/forskning/utbildning-på-forskarnivå/regler-och-foreskrifter

² www.samfak.su.se och www.su.se/forskning/utbildning-på-forskarnivå

7. Övergångsregler

Doktorander som antagits till en tidigare studieplan har rätt att följa antingen den nya studieplanen eller den studieplan denne har blivit antagen till. Begäran om att följa tidigare studieplan görs till prefekten i samråd med studierektor och handledare.

8. Övrigt

Kompletterande råd och anvisningar meddelas i särskilda av institutionen fastställda tillämpningsföreskrifter. Mer allmänna regler finns i Högskoleförordningen, i samhällsvetenskapliga fakultetens riktlinjer och i Stockholms universitets regelverk.